

Informace ze zdravotnictví Jihočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

České Budějovice
7.9.2006

11

Diabetologie - činnost oboru v Jihočeském kraji v roce 2005

Diabetology - Activity in Branch in the Jihočeský Region in 2005

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Jihočeském kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Jihočeský region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and data about diabetics under treatment.

Ambulantní diabetologickou péči zajišťovalo v roce 2005 celkem 31 diabetologických ordinací (o 4 více než v předcházejícím roce). Diabetologická péče byla částečně poskytována také v ordinacích praktických lékařů pro dospělé - na léčbě diabetiků se podílelo 194 těchto ordinací (61 % z celkového počtu ordinací praktických lékařů pro dospělé).

K 31. 12. 2005 pracovalo v diabetologických ordinacích celkem 16,05 lékařů a 16,23 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále jen ZPBD). Meziročně se počet lékařských úvazků nepatrně snížil. Vytíženost lékařů charakterizovaná průměrným počtem léčených diabetiků a počtem provedených ošetření na jednoho lékaře se proti předešlému roku zvýšila. Na jeden úvazek lékaře diabetologa připadlo v průměru 2 293 diabetiků léčených v odborných diabetologických ordinacích. Za den poskytl lékař diabetolog v průměru 34,7 ošetření (za předpokladu 220 pracovních dnů v roce 2005).

Celkový počet ošetření v odborných diabetologických ordinacích se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 4,8 %. Na jednoho pacienta v nich v průměru připadlo 3,3 ošetření za rok. Ke konci roku 2005 se na diabetes léčilo 50 383 osob (meziroční nárůst o 7,5 %). Pokud jde o místo léčení, většina pacientů (73 %) byla léčena v diabetologických ordinacích, zbývající se léčili u svých praktických lékařů pro dospělé. Praktičtí lékaři pro dospělé mohou psát inzulín jen v omezeném počtu a po dohodě s odbornými diabetologickými ordinacemi. Počet diabetických pacientů (evidovaných podle sídla zdravotnického zařízení) v přepočtu na obyvatele je v Jihočeském kraji o něco vyšší než je průměr za Českou republiku. V roce 2005 tvořil počet diabetiků léčených v kraji 8,0 % z celkového počtu obyvatel kraje, podíl diabetiků v ČR byl 7,2 %. Počet léčených diabetiků vykazuje rostoucí trend, například v období od roku 2000 do roku 2005 došlo k nárůstu celkového počtu léčených diabetiků v Jihočeském kraji o 24 %.

Ženy tvořily téměř 54 % z celkového počtu léčených diabetiků. Na základě dlouhodobého sledování počtu léčených diabetiků lze soudit, že u žen je o něco častější výskyt cukrovky než u mužů. Na konci roku 2005 se v kraji v přepočtu na 10 tisíc žen léčilo 847 diabetiček a v přepočtu na 10 tisíc mužů 757 diabetiků. Tuto skutečnost pravděpodobně ovlivňuje fakt, že ženy se v průměru dožívají vyššího věku.

Většina diabetiků se léčila pro diabetes II. typu (45 869 osob). S diabetem I. typu se léčilo 3 616 osob, z tohoto počtu byl podíl dětí do 14 let 3 %, podíl mladistvých (15 - 19 let) 2 % a podíl dospělých 95 %. Sekundární diabetes se objevil u 898 pacientů.

Diabetikům hrozí řada vážných komplikací, např. selhání ledvin, slepota nebo amputace končetin. Počet osob s diabetickou nefropatií (poškozením ledvin) se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 6,9 % (o 241 osob). Počet pacientů s diabetickou retinopatií (poškozením oční sítnice) vzrostl o 5 % (o 223 osob). Tato choroba představuje jednu z nejzávažnějších pozdních komplikací cukrovky a je nejčastější příčinou slepoty u diabetiků. Další sledovanou diabetickou komplikací je diabetická noha. Jedná se o závažné narušení tkáně nohy v důsledku porušeného cévního oběhu a závažným následkem této komplikace bývá amputace dolní končetiny. Počet pacientů s diabetickou nohou se téměř nezměnil. Počet nemocných s amputací dolní končetiny se meziročně zvýšil o 2 % (o 11 osob). V kraji trpělo diabetickou nefropatií 7,4 % léčených diabetiků, diabetická retinopatie se vyskytla u 9,4 % osob léčených s cukrovkou a diabetickou nohu mělo 5,8 % léčených diabetiků. Zatímco v přepočtu na obyvatele byl vykazovaný počet nemocných s diabetickou nefropatií a diabetickou retinopatií v Jižních Čechách nižší než republikový průměr, krajský počet registrovaných diabetiků s diabetickou nohou celostátní ukazatel převyšoval.

Nejčtenějším farmakologickým způsobem léčby bylo podávání perorálních antidiabetik (PAD), užívala je více než polovina léčených diabetiků. Léčba inzulinem (včetně kombinované léčby s PAD) byla aplikována u necelé čtvrtiny nemocných a 30 % registrovaných diabetiků se léčilo pouze dietou.

Zpracovaly: Hana Maxová a RNDr. Marie Kletečková

ÚZIS ČR, Jihočeský krajský odbor
Žižkova 12/ 309, 370 01 České Budějovice
telefon: 387 718 383, 387 718 347
e-mail: holomelova@uzis.cz,
<http://www.uzis.cz>

Poznámky:

- a) Činnost diabetologických pracovišť je statisticky sledována prostřednictvím výkazu o činnosti zdravotnického zařízení pro obor diabetologie. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví České republiky. Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplnění jsou vystaveny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS/Výkazy 2005).
- b) Všude, kde se uvádějí počty pracovníků, se jedná o přepočtené počty, tj. o součty úvazků včetně smluvních pracovníků.
- c) Členění do okresů vychází z umístění sídla zdravotnického zařízení vykazujícího činnost, ne z trvalého bydliště pacienta.
- d) Informace o diabetologické péči v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

**Síť diabetologických ordinací v Jihočeském kraji k 31. 12. 2005
(s vyznačením správního obvodu obce s rozšířenou působností)**

Poznámky:

- Do mapy jsou zahrnuta i detašovaná pracoviště, pokud je zařízení má, zatímco do počtu ordinací v následující tabulce je zahrnut každý právní subjekt vždy jen jednou bez ohledu na to, zda má nebo nemá detašovaná pracoviště. Proto je počet odborných diabetologických pracovišť v mapě vyšší než v následující tabulce.
- V následující tabulce (Personální zajištění a počty ošetření podle druhu zdrav. zařízení a podle území) nejsou zahrnuti praktičtí lékaři pro dospělé, kteří léčí diabetiky u nich registrované. Tito lékaři nevyčleňují úvazek pro léčbu nekomplikovaných případů diabetes svých registrovaných pacientů a ani nevedou evidenci počtu jim poskytnutých ošetření. V ostatních tabulkách jsou zahrnuty údaje i za tyto praktické lékaře pro dospělé.

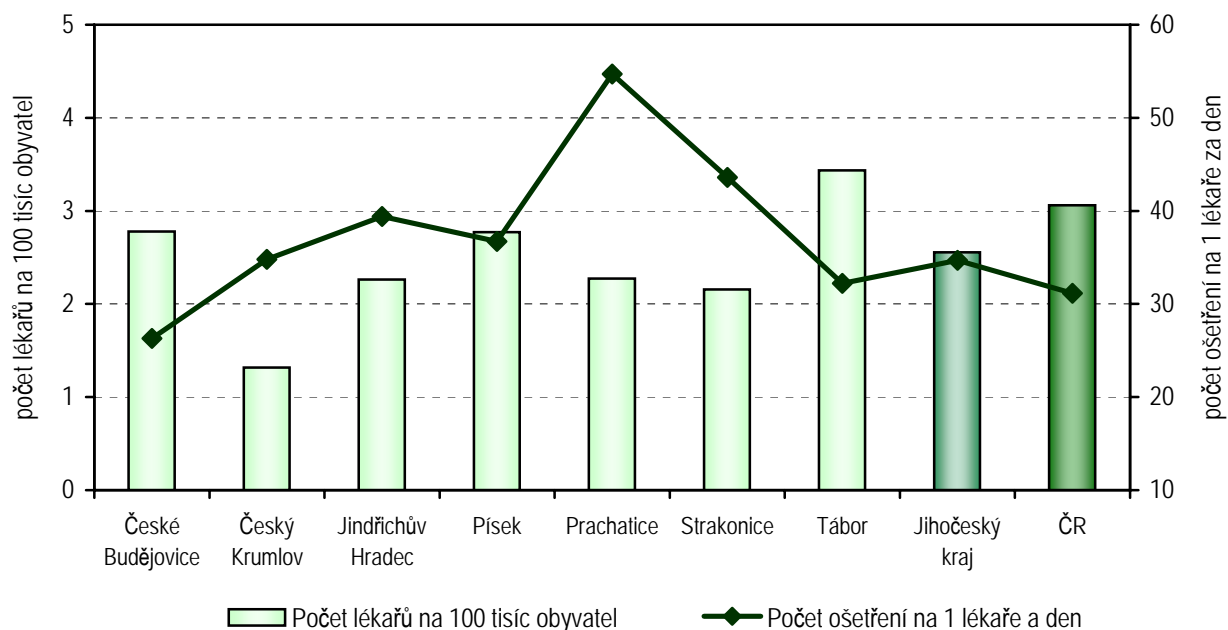
Personální zajištění a počty ošetření podle druhu zařízení a podle území

Ukazatel	Počet diabetologických ordinací	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
podle druhu zdravotnického zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	3,42	3,37	24 995	7 308
Samostatná ordinace lékaře specialisty	15	9,68	8,97	75 145	7 763
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	7	2,95	3,89	22 297	7 558
podle území (okresy, kraj)					
České Budějovice	6	5,02	4,42	29 027	5 782
Český Krumlov	3	0,80	1,79	6 125	7 656
Jindřichův Hradec	5	2,10	2,00	18 197	8 665
Písek	3	1,95	1,45	15 758	8 081
Prachatice	4	1,17	1,50	14 083	12 037
Strakonice	4	1,50	1,70	14 382	9 588
Tábor	6	3,51	3,37	24 865	7 084
Jihočeský kraj	31	16,05	16,23	122 437	7 628

¹⁾ součet úvazků včetně smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

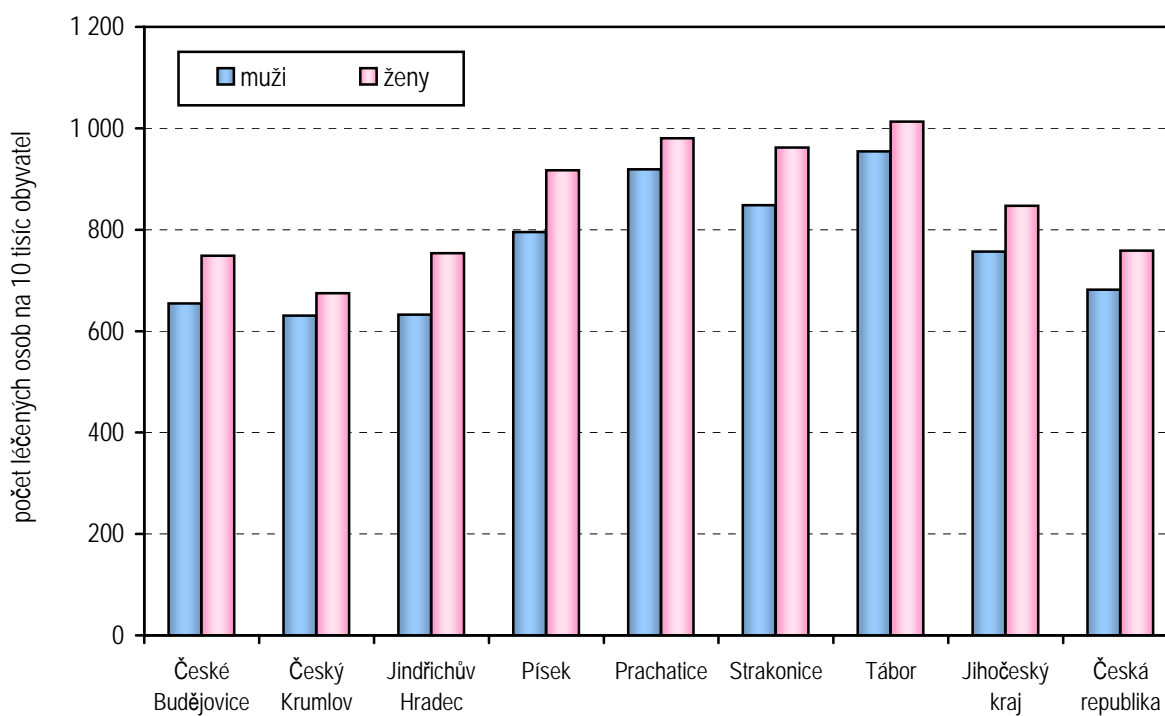
**Počet lékařů diabetologů v přepočtu na obyvatele
a průměrný počet ošetření na 1 lékaře diabetologa a den
v okresech, kraji a ČR v roce 2005**

Počet léčených diabetiků k 31. 12. 2005

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho (v %)		u praktického lékaře pro dospělé (v %)	celkem	z toho (v %)	
		muži	ženy			muži	ženy
České Budějovice	12 694	45,7	54,3	45,6	1 034	48,9	51,1
Český Krumlov	3 962	48,3	51,7	14,2	158	51,3	48,7
Jindřichův Hradec	6 439	44,7	55,3	18,9	400	44,8	55,3
Písek	6 034	45,4	54,6	32,0	497	41,6	58,4
Prachatice	4 889	48,2	51,8	32,5	314	46,5	53,5
Strakonice	6 302	45,9	54,1	22,5	529	50,5	49,5
Tábor	10 063	47,6	52,4	10,6	682	50,6	49,4
Jihočeský kraj	50 383	46,4	53,6	26,9	3 614	47,9	52,1
Česká republika	739 305	46,1	53,9	16,3	56 545	47,7	52,3

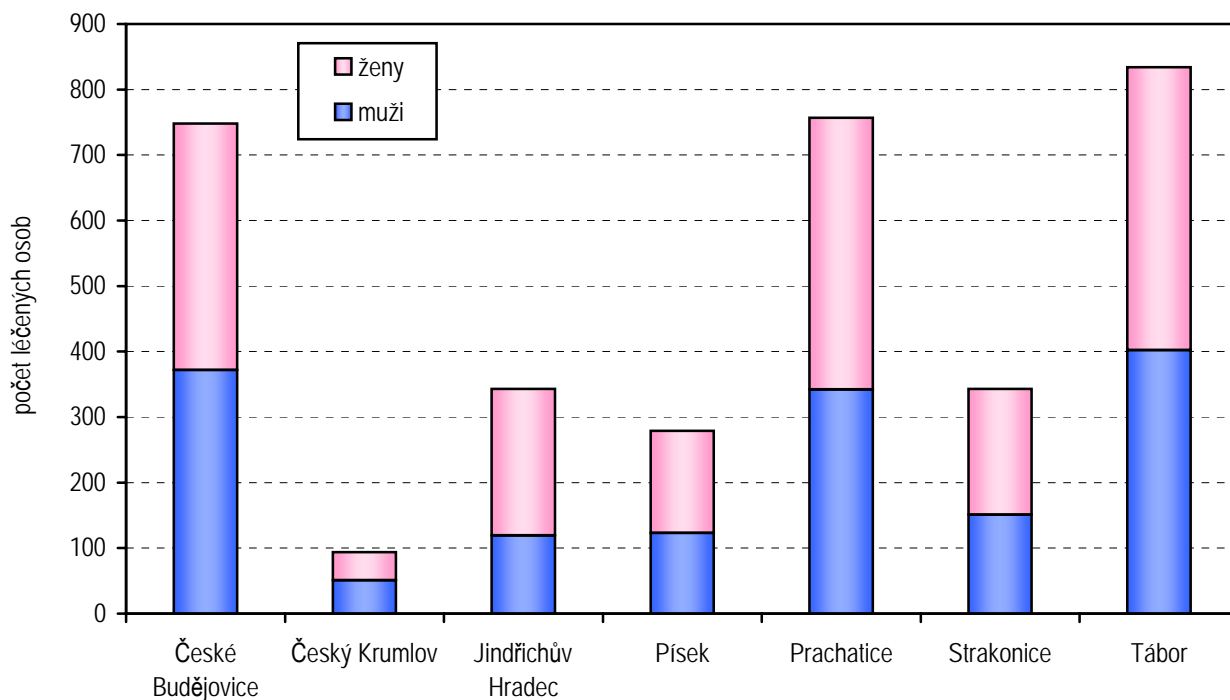
Počet léčených diabetiků v přepočtu na obyvatele podle pohlaví v okresech, kraji a ČR (stav k 31. 12. 2005)

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území, okres	Počet léčených osob				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	podle jednotlivých typů diabetu (v %)		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
České Budějovice	12 694	702	10,1	87,7	2,2
Český Krumlov	3 962	653	15,8	82,3	1,9
Jindřichův Hradec	6 439	694	7,2	90,8	2,0
Písek	6 034	858	2,5	95,9	1,6
Prachatice	4 889	950	4,9	91,3	3,7
Strakonice	6 302	906	5,6	93,7	0,7
Tábor	10 063	984	5,0	94,1	0,9
Jihočeský kraj	50 383	803	7,2	91,0	1,8
Česká republika	739 305	721	6,8	91,8	1,4

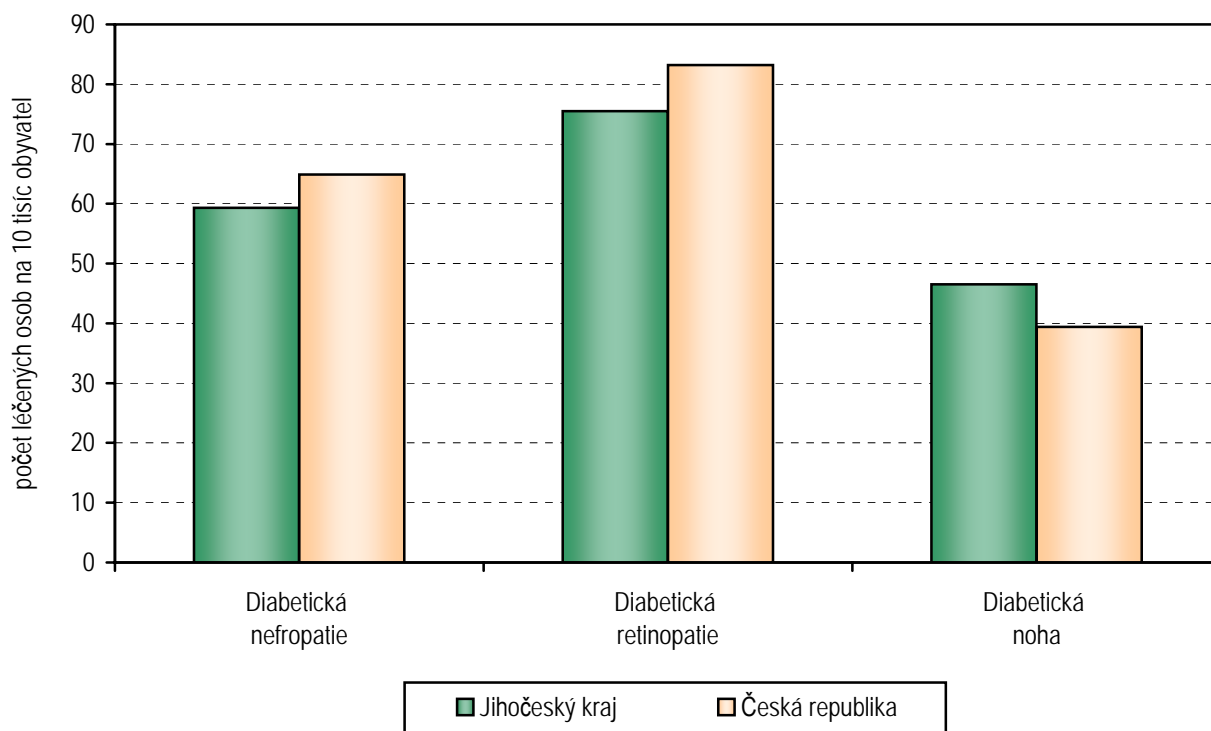
Počet pacientů s poruchou glukózové tolerance podle okresů v roce 2005

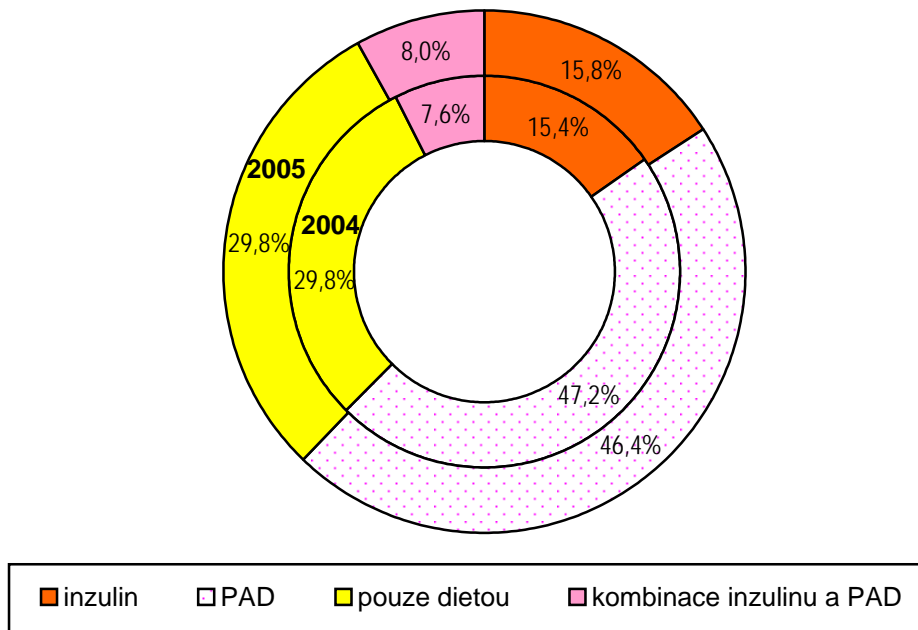
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická							Podíl pacientů s diabetickou komplikací z celkového počtu pacientů (v %)		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z toho s renální insuficiencí	celkem	z toho proliferativní	slepotá	celkem	z toho s amputací			
České Budějovice	1 085	408	1 414	439	38	838	113	8,5	11,1	6,6
Český Krumlov	241	132	394	38	8	122	49	6,1	9,9	3,1
Jindřichův Hradec	334	91	479	105	11	322	50	5,2	7,4	5,0
Písek	297	98	306	64	9	144	74	4,9	5,1	2,4
Prachatice	515	231	433	111	18	223	44	10,5	8,9	4,6
Strakonice	464	185	516	198	64	627	163	7,4	8,2	9,9
Tábor	787	171	1 196	214	31	646	82	7,8	11,9	6,4
Jihočeský kraj	3 723	1 316	4 738	1 169	179	2 922	575	7,4	9,4	5,8
Česká republika	66 534	20 864	85 297	19 055	2 447	40 403	7 859	9,0	11,5	5,5

Počet léčených diabetiků s vybranou komplikací v přepočtu na obyvatele v roce 2005

**Skladba léčených diabetiků podle druhu léčby
v Jihočeském kraji v roce 2004 a 2005**

**Vývoj počtu léčených diabetiků na 10 tisíc obyvatel
v Jihočeském kraji**

